ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ที่บ้านห้วยส้มป่อย ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาวอัชชา ชูพันธุ์

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฐิน ศรีมงคล	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง	กรรมการ
อาจารย์ รำไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. นรินทร์ชัย พัฒนพงศา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม กับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ รวมทั้งศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ทำการศึกษาประชากรหมู่บ้านห้วยส้มป่อย ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือน 77 ครัวเรือน ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์และแสดงผลในรูปของการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้ค่าไคสแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุเฉลี่ย 40.19 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่มีสถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม นับถือศาสนาพุทธร่วมกับนับถือผี จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 4.62 คนต่อครัวเรือน จำนวนแรงงานเฉลี่ย 2.83 คนต่อครัวเรือน ขนาดพื้นที่การเกษตรเฉลี่ย 11.7 ไร่ต่อครัวเรือน รายได้เฉลี่ยทั้งหมด 6,585.71 บาทต่อครัวเรือนต่อปี ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรที่มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเฉลี่ย 3.88 ไร่ต่อครัวเรือน รายได้เฉลี่ยจากพื้นที่ที่มีการก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ 2,998.70 บาทต่อครัวเรือนต่อปี เกษตรกรส่วนใหญ่มีการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ซื้ออาหารและยารักษาโรค การรับข่าวสารจากบุคลากรขององค์กรเอกชนเฉลี่ย 2.64 ครั้งต่อปี และจากบุคลากรขององค์กรรัฐบาลเฉลี่ย 4.06 ครั้งต่อปี ส่วนการรับข่าวสารจากบุคคลในตัวเมืองเฉลี่ย 19.09 ครั้งต่อปี การเข้ารับการฝึกอบรมเฉลี่ย 2.52 ครั้งต่อปี การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเฉลี่ย 0.75 ครั้งต่อปี การรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการเกษตรจากวิทยุเฉลี่ย 6.68 ครั้งต่อสัปดาห์ จากโทรทัศน์ 0.72 ครั้งต่อสัปดาห์ จากเสียงตามสาย 5.31 ครั้งต่อสัปดาห์ และจากสิ่งพิมพ์ 0.08 ครั้งต่อสัปดาห์ คะแนนความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเฉลี่ย 9.91 คะแนน

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าโดยเฉลี่ยเกษตรกรเห็นด้วยกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในการทดสอบสมมุติฐานปรากฏว่า ขนาดพื้นที่ทำการเกษตรมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของเกษตรกรในประเด็นแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ขนาดพื้นที่อนุรักษ์ดินและน้ำ การรับข่าวสารความรู้การเกษตรจากองค์กรของรัฐบาล จากองค์กรของเอกชนและการรับข่าวสารจากวิทยุ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความคิดเห็นของเกษตรกรในประเด็นแนวความคิดเชิงอนุรักษ์ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 และความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดของเกษตรกรที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ส่วนในภาพรวม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพตำแหน่งผู้นำทางสังคม ศาสนา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร ขนาดพื้นที่ รายได้ การกู้ยืมเงิน การรับข่าวสารความรู้จากบุคลากรขององค์กรเอกชน บุคลากรองค์กรรัฐบาล บุคคลภายนอกหมู่บ้าน วิทยุ โทรทัศน์ เสียงตามสาย สื่อสิ่งพิมพ์ การเข้ารับการอบรม การเข้าร่วมกิจกรรม และระดับความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำไม่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ กับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ปัญหาการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยสรุปได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับเส้นทางคมนาคม ขาดเงินทุนและปัจจัยการผลิต ขาดความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ขาดตลาดรองรับผลผลิต ขาดพาหนะในการขนส่งผลผลิตและปัจจัยการผลิต ที่ทำกินไม่เพียงพอ และขาดเจ้าหน้าที่ช่วยแนะนำให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปลูกพืชแบบขั้นบันไดเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Independent Study Title Farmers' Opinion on the Use of Bench Terraces for Soil and Water Conservation at Huai Sompoy Village, Doikaew Sub-district, Chom Thong District, Chiang Mai Province.

Author Miss Apatcha Choopan

M.S. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee:

Asst. Prof. Katin	Srimongkol	Chairman
Asst. Prof. Dusdee	Nalampang	Member
Lecturer Rampaipan	Apichatpongchai	Member
Assoc. Prof. Dr. Narinchai	Pattanapongsa	Member

Abstract

The objectives of this research were to study farmers' opinion on the use of bench terraces for soil and water conservation, the relation of personal characteristics and socioeconomics condition to farmers' opinion on the use of bench terraces for soil and water conservation and to explore soil and water conservation problems practiced by farmers. The seventy seven household leaders in Huai Sompoy Village, Doikaew Sub-district, Chom Thong District, Chiang Mai Province were interviewed. Data had been analyzed in frequency, percentage, means, standard deviation and hypothesis testing by Chi-square and Pearson Product Moment Coefficient of Correlation.

From research findings, it was found that most of the farmers were male, with the average age of 40.19 years old, education level was under Prathom 4. They had no social leader status. They were buddhism with animism. The average members were 4.62 with agricultural labor 2.83 persons. The average agriculture land was 11.7 rais and annual income averaged 6,585.71 baht. The average household soil and water conservation area were 3.88 rais and the average income from this activity was 2,998.70 baht per year. The purposes of the loan were food and medicine. Annually, farmers had contacted with the NGO's officers averaged 2.64 times, government officers 4.06 times , persons in city 19.09 times, participated with agricultural training 2.52 times and participated with soil and water conservation activities 0.75 time. Weekly, they received agricultural information from radio 6.68 times, television 0.72 time, village broadcast 5.31 times and print matter 0.08 time. The average score of knowledge for bench-terrace, for soil and water conservation was 9.91 .

Most of the farmers had good opinion towards bench-terrace for soil and water conservation. From hypothesis testing it was found that the size of agricultural land and conservation concept was significant correlated at 0.05 level. The size of soil and water conservation area and times of information received from the government and NGO's officers and radio were highly significant correlated with the farmer opinion of conservation concept at 0.01 level. The knowledge of bench-terrace for soil and water conservation was significantly correlated with the agreement for bench-terrace at 0.05 level. Sex, age, educational level, social status, religion, number of household member, number of household labor for agriculture, size of agricultural land, income, loan, times of information received, training, activity and knowledge of bench-terrace for soil and water conservation had no statistically significant correlation with the farmers' opinion for bench-terrace for soil and water conservation.

Farmers' problems on bench-terrace for soil and water conservation were that lacking of good transportation, capital, product inputs, technical knowledge, marketing, vehicle for product and inputs transportation, insufficient agriculture land and officers who enabled to advice on bench terrace for soil and water conservation.